

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Swipe to change

английски

Наследяване

Испания

Този информационен документ е подготвен със съдействието на Съвета на нотариатите от ЕС (CNUe).

1 Как се изготвя разпореждането с имущество в случай на смърт (завещание, съвместно завещание, договор за наследство)?

В Испания се прилагат седем различни правни режима в областта на наследственото право. Те се прилагат пряко спрямо чуждестранните граждани на всяка територия, разполагаща със собствено законодателство, различно от испанското. По отношение на испанските граждани се прилага критерият за териториалното местожителство (връзката с всяка територия, разполагаща със собствено нормативно регулиране според вътрешните правила на Испания) — член 36 от Регламент (ЕС) № 650/2012 от 4 юли 2012 г.

Що се отнася до завещателните разпореждания, трябва да се прави разлика между разпоредбите на общото гражданско право, установени в Гражданския кодекс от 1889 г. и изменени няколко пъти, по-специално след публикуването на Испанската конституция от 1978 г., и разпоредбите на местните или специалните закони на автономните области, разполагащи с нормотворчески правомощия в областта на гражданското право (Галисия, Страната на баските, Навара, Арагон, Каталуня и Балеарските острови).

Според общото гражданско право завещанието дава право на наследяване, като се прилага и общото правило, че не се допускат договор върху неоткрито наследство или съвместно завещание. Завещанието може да бъде в една от посочените по-долу форми:

Явно заявено (отворено) завещание: това е най-често срещаната форма за съставяне на завещания. Волята на наследодателя се изразява пред нотариус, който изготвя завещанието и следователно е запознат с неговото съдържание. Завещанието се вписва в нотариалните книги и за него се уведомява Общия регистър на завещанията (*Registro general de Actos de Ultima Voluntad*) към Министерство на правосъдието чрез Генерална дирекция на регистрите и нотариусите.

Затворено завещание (вече не се използва): това завещание се прави пред нотариус, без нотариусът да се запознава със съдържанието на завещателното разпореждане.

Саморъчно завещание: този рядко използван вид завещание се изготвя от завещателя ръкописно, като на всяка страница се полагат подпис и дата и се спазват някои специални изисквания за форма. То съдържа завещателната воля на завещателя.

Общият Граждански кодекс е на разположение на уебсайта на Държавен вестник на Испания (<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>). Превод на този текст на английски и френски език е на разположение на следния адрес: <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225/ListaPublicaciones.html>.

Местното (*derechos forales*) или специалното законодателство във всяка от автономните територии установява собствени правила за завещателните разпореждания, като във всяка такава територия се признават различни и специфични правни категории. Съвместното завещание и договорът върху неоткрито наследство се приемат в някои от териториите.

Текстът на специфичните разпоредби на местното или специалното законодателство е на разположение на следния адрес:

<http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>.

2 Следва ли разпореждането да бъде вписано по някакъв начин и ако да, по какъв?

Направените пред нотариус завещателни разпореждания трябва да бъдат вписани, без да е необходимо завещателят да отправи искане за това, от заверяващия нотариус в Общия регистър на завещанията, който, както вече беше споменато, се води към Министерство на правосъдието чрез Генералната дирекция на регистрите и нотариусите. В случай че има завещателно разпореждане, в споменатия регистър се посочва датата на последното завещание, предходните завещания и официалната нотариална книга за завещанията, в която посоченото завещание е вписано. Нотариалните асоциации могат да предоставят актуална информация за даден нотариус или архив, в който може да се намира дадено завещание, ако съответният заверяващ нотариус е преустановил своята практика (<http://www.notariado.org>).

Регистърът на завещанията не е публично достъпен. Достъп до него имат само лицата, които след смъртта на завещателя могат да докажат, че имат законен интерес от завещанието. Такъв достъп имат и самият завещател приживе или изрично упълномощено от него лице, както и лицата, оправомощени по силата на съдебно решение в случай на недееспособност на завещателя.

3 Съществуват ли ограничения на свободата за разпореждане с имущество в случай на смърт (напр. запазена част)?

Според испанското общо право определена част от наследството се запазва за някои роднини под формата на „запазена част“. Според Гражданския кодекс „запазена част“ е частта от наследственото имущество, която завещателят не може да разпределя, тъй като тази част е запазена по закон за някои наследници, наричани „наследници с гарантиран по закон дял от наследството“.

Наследници с гарантиран по закон дял от наследството са:

Децата и низходящите на техните родители и възходящи.

Когато няма от горепосочените, родителите и възходящите на техните деца и низходящи.

Вдовецът или вдовицата — преживелият съпруг според предвидената от закона форма.

Запазената част на децата и низходящите представлява две трети от наследственото имущество на бащата и майката. Последните обаче могат да се разпореждат с една от тези две трети, които формират запазената част, за да увеличат наследството на своите деца или низходящи.

Останалата една трета може да се разпределя свободно. Тя се характеризира с това, че предоставя право върху цялото имущество, тъй като тя по принцип е *pars bonorum*, с някои изключения.

Местните или специалните закони съдържат различни правила, определящи конкретни разпоредби по отношение на запазените части. Всяко от тези правила трябва да се разгледа, за да бъдат определени специфичните аспекти, регламентирани във всяка от териториите. Тези части варират от запазена част *pars bonorum* до *pars valorum*, включваща право на дял от стойността на имуществото, който дял се плаща в брой и представлява обикновено право на вземане, какъвто е случаят в Каталуня, и дори символична запазена част като в Навара, за която се изисква само схема за служебно пресмятане в завещанието на завещателя, който я дължи.

4 В отсъствието на разпореждане с имущество в случай на смърт кой и в каква степен наследява?

Отново следва да се има предвид, че в Испания се прилагат седем системи на наследствено право. Според общото гражданско право, ако няма наследници по завещание, наследството се разпределя в следния ред: деца, родители (като и в двата случая съпругът има право на плодopolзуване върху една трета съответно до една трета или една втора от наследството, подлежащо на плодopolзуване), вдовица или вдовецата; роднините на починалия и държавата. В случай на наследство по закон в полза на роднините, само роднините до четвърти ред (т.е. първи братовчеди) могат да наследяват. След тази степен правото на наследство по-закон се губи.

Местните закони съдържат специфични разпоредби по този въпрос. В допълнение към възможността за наследяване от низходящите, възходящите, вдовица/вдовицата и другите роднини, според местните закони се признава възможността за наследяване от автономната област в рамките на съответната територия и дори от конкретна институция, под форма и по условия, установени в правилата, които уреждат този въпрос.

5 Какъв вид органи са компетентни:

5.1 по въпросите на наследяването?

Признати като компетентни да се произнасят по въпроси за правата върху наследство и правата на наследяване са нотариусите и съдилищата, според степента на родство.

Ако наследникът е с испанско гражданство или, в противен случай, ако трябва да получи своето наследство в Испания, пред испански консул или дипломатически служител, изпълняващ консулски функции, може да бъде направено изявление за приемане или отказ от наследство и, наред с това, изявление за приемане на наследство по опис. Поради своите извънтериториални функции обаче последните не са компетентни да разглеждат охранителни производства (*expedientes de jurisdicción voluntaria*), които се водят от нотариусите на испанска територия (като изявления на наследници по закон).

5.2 да получат изявление за отказ или приемане на наследство?

Като общо правило приемането и отказът от наследство се извършва пред нотариус, макар че има специфични случаи, в които въпросното приемане или отказ се извършва пред съда. Изявление за изрично приемане може да се направи също така в частен документ. За доказателствени цели обаче и ако става дума за присъждане на имущество, тогава се изисква публичен нотариален акт. От друга страна, отказът може да бъде направен пред орган, който участва в производството в съответствие с функциите, които изпълнява по въпросите, свързани с наследството. Това не засяга евентуалното участие, както е посочено по-горе, на испанския консул или дипломатически служител, изпълняващ консулски функции.

5.3 да получат изявление за отказ или приемане на завет?

По принцип нотариусите, като се имат предвид разясненията, дадени в предходния раздел.

5.4 да получат изявление за отказ или приемане на запазена част?

Сама по себе си запазената част не може да се отказва или приема, а се получава като завет или присъждане на наследство, освен при съдебно производство за определяне на плащането на сума или предоставянето на имущество от наследството.

В извънсъдебни дела обикновено нотариусите се занимават с всички видове изявления по отношение на наследството, като се имат предвид разясненията, дадени в предходните раздели.

Следва да се отбележи, че, що се отнася до испанското право, местните и специалните закони на автономните области съдържат специфични разпоредби относно приемането и отказа от наследство. В общото право, освен някои изключения като увеличаване на наследството над дела по закон, преимушествен заветник, който е както наследник, така и заветник, и определени случаи на множество завети, общото правило е, че частично приемане или отказ са недопустими.

6 Кратко описание на процедурата за уреждане на наследството по националното право, включително на процедурата за ликвидирание на наследствената маса и делба на наследственото имущество (включително информация дали производството по наследяване се образува служебно от съда или друг компетентен орган)?

Когато е налице съгласие между лицата, които имат право да наследяват, формалностите по наследството се изпълняват пред нотариус, а ако такова съгласие няма — пред съда. Всички тези стъпки се предприемат по искане на една от заинтересованите страни.

Съдебното производство по делба на наследството включва два отделни етапа:

изготвяне на опис и оценка на активите, съставляващи наследственото имущество, делба и присъждане на активите.

Ако това бъде поискано от страните, съдът може да предприеме също така действия и мерки за управление на активите от наследственото имущество.

7 При какви условия и в кой момент дадено лице придобива качеството на наследник или заветник?

Качеството на наследник или заветник се придобива при приемане на наследството или завета. Наследството може да бъде прието направо или по опис. Приемането на наследството направо може да бъде от своя страна „изрично“ (чрез публичен или частен акт) или „мълчаливо“ (чрез действия, които задължително предполагат готовност за приемане или които лицето не би имало право да извърши, ако не е в качеството на наследник). Все пак за доказателствени цели и, ако става дума за присъждане на имущество, тогава се изисква публичен документ — нотариален акт.

8 Наследниците носят ли отговорност за задълженията на починалия и ако да, при какви условия?

В случай на приемане на наследството направо, т.е. приемане без опис, наследникът отговаря за всички пасиви, свързани с наследството, чието плащане би могло да включва не само наследеното имущество, но също така собственото имущество на наследника.

В случай на наследство, което се приема на базата на опис, наследникът е задължен да заплати дълговете и другите пасиви, свързани с наследството, само до размера на активите в рамките на наследственото имущество.

9 Какви документи и/или информация се изискват обикновено за целите на вписването на недвижимо имущество?

За вписване на недвижимо имущество се изисква публичен акт за приемане на наследството, издаден от нотариус, или, по целесъобразност, съответното постановено съдебно решение, към което се прилагат като допълнителни документи: документ за право на наследяване (завещание, договор), ако е прието, както и декларация от наследниците, в допълнение към пълния смъртен акт и удостоверението, издадено от Централния регистър на завещанията.

9.1 Назначаването на управител на наследственото имущество задължително ли е или е задължително при поискване? Ако е задължително или е задължително при поискване, какви стъпки следва да бъдат предприети?

Според испанското право не се изисква назначаване на управител. При определени обстоятелства обаче такова назначаване може да бъде договорено в процеса на делбата на наследството.

9.2 Кой има право да изпълни разпореждането с имущество в случай на смърт и/или да управлява наследството?

Ако в завещанието е посочен изпълнител (според общото право), той или тя управлява наследственото имущество.

В завещанието завещателят може да назначи също така одитор на наследственото имущество, който да го оцени и раздели.

Обикновено могат да бъдат назначени лица за изпълнението на три вида функции — изпълнител, одитор и управител, като всички те имат административни правомощия, които могат да бъдат променени от завещателя или от съдията а, в някои случаи, от самите наследници.

9.3 С какви правомощия разполага управителят на наследството?

Основните функции на управителя на наследственото имущество включват:

представителство на наследственото имущество,

периодично отчитане,

опазване на наследственото имущество и всякакви други управленски действия, каквито могат да бъдат сметени за необходими.

10 По силата на националното право какви документи обикновено се издават в хода или в края на производството по наследяване, с които се доказват статутът и правата на бенефициерите? Те имат ли специална доказателствена сила?

Ако процедурата по наследяване се води от нотариус, той или тя издава публичен — нотариален акт, който има пълна доказателствена сила.

Ако производството по наследяване се разглежда от съда, по спорните въпроси се постановява съдебно решение, което дава достатъчно основание за правата на наследяващите, и следва да се оформи официално от нотариус в съответствие с изискванията на закона.

Последна актуализация: 31/10/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.